

Informe complementari en relació a l'expedient reclassificació en Conjunt Històric de Cadaqués (Alt Empordà).

Referència: K104 N152

Destinatari: Servei Jurídic

Antecedents

Ofici de 6.06.1995 emès pel Servei Jurídic.

Informe

La zona de Cadaqués fou declarada paratge pintoresc per Decret de 15.09.1972 publicat al BOE el 24.10.1972.

La disposició addicional cinquena de la llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, estableix:

" La declaració de paratges pintorescos incoada o acordada de conformitat amb el procediment regulat per la Llei de l'Estat del 13 de maig de 1933, de defensa, conservació i acreixement del patrimoni històrico-artístic nacional, ha d'ésser reclassificada en el termini de tres anys a favor d'alguna de les figures de protecció establertes per l'article 7 de la Llei present o per la legislació sobre espais naturals. Si transcorre aquest termini i no s'ha procedit a la reclassificació, s'entén que la declaració ha caducat".

Exposició de motius

El terme municipal de Cadaqués s'estén a l'extrem de llevant de la península del Cap de Creus, que constitueix el punt més oriental de la península Ibèrica, en terrenys tallats irregularment pels vessants finals de la serra de Rodés que en arribar al mar formen una costa extremadament accidentada.

La vila de Cadaqués està situada al fons de la badia del seu nom. La carena de la muntanya del Pení i la que forma el puig dels Bufadors encerclen el territori i li donen un caràcter d'aïllament de l'interior, amb la vila abocada al mar.

Una sèrie d'elements geològics, arquitectònics i ambientals configuren la imatge característica de Cadaqués. El color gris plom de la llicorella alternat pel verd de les oliveres i les garrigues; les terrasses mantingudes per les parets seques fetes amb les lloses esquistoses que s'enfilen fins les carenes, el blanc de les cases, han estat descrits magistralment per Josep Pla.

El nucli antic estigué emmurallat i ocupava el pujol rocós de la dreta de la riera que acaba en el lloc anomenat punta des Baluard, on encara s'alça una torre semicilíndrica, emblanquinada com totes les cases de la vila, que abans de la construcció de la riba s'assentava sobre les roques batudes per la mar. Es conserva el portal de l'antic recinte, d'arc rebaixat i cobert d'emblanquinat que donava a la platja Gran, des d'on pel carrer del Call, mitjançant un fort pendent, s'arriba dalt del turó coronat per la magnífica església; un altre carrer seguia l'esquena d'ase del Baluard i desemboca ara a la placeta de l'ajuntament; entre aquests dos carrers principals una xarxa de carrerons estrets i costeruts, empedrats amb lloses i còdols, i placetes recollides formen el conjunt arquitectònic del vell Cadaqués, d'una gran bellesa. Des d'es Baluard la vila s'estén a banda i banda, tot fent dues grans corbes sobre la badia, resseguida per la riba.

Cadaqués ha esdevingut també un centre d'atracció d'artistes i intel·lectuals que han donat a la vila un prestigi molt alt, sobretot en els cercles d'escriptors, pintors i artistes plàstics de l'avantguarda occidental del segle XX. La figura de Salvador Dalí n'és el màxim exponent.

Reclassificació i delimitació

Per totes aquestes consideracions i atès el valor històric, artístic, urbanístic, tipològic, cultural, social i tradicional dels elements descrits que configuren els trets essencials del paratge pintoresc, es creu convenient proposar, d'acord amb la disposició addicional cinquena i l'article 7 de la llei 9/1993 del patrimoni cultural català, la **reclassificació i delimitació** mitjançant la declaració del nucli antic de Cadaqués com a BCIN en la categoria de conjunt històric.

La necessitat de portar a terme la reclassificació i delimitació de l'esmentat conjunt històric obeeix a l'interès de preservar per al futur tots els valors paisatgístics, històrics, urbanístics, tipològics, culturals, socials, tradicionals i ambientals que configuren la particular personalitat que es dona en aquest indret i que formen part de la història i de la cultura del país.

I també obeeix al que estableix l'article 7.2.b) de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català que defineix la figura de conjunt històric com l'agrupament de béns immobles, continu o dispers, que constitueix una unitat coherent i delimitable, amb entitat pròpia encara que cadascun individualment no tingui valors rellevants.

Per aquests motius, i d'acord amb l'ofici de 6.06.1995 del Servei Jurídic, es considera convenient excloure la franja de platges de la delimitació del conjunt històric i considerar-la part integrant de l'entorn de protecció.

La delimitació del conjunt històric de Cadaqués té forma irregular, tal com es detalla al plànol corresponent d'aquest expedient. S'ha realitzat tenint en compte criteris visuals, ambientals i de paisatge urbà.

Ve delimitat per una línia imaginària que comença a la part central de la platja del Llaner Gros, just en el seu límit oest, deixant de banda la pròpia platja, i definint una línia perpendicular a la costa fins a arribar a la part posterior de les parcel·les de les cases que delimiten aquell sector, on gira a l'esquerra i segueix per darrera aquelles parcel·les fins al carrer Eugeni D'Ors, on gira i segueix l'eix d'aquell carrer fins al carrer del Dr. Bartumeus, el qual segueix pel seu eix fins a arribar al carrer des Colomer, per on segueix en tota la seva longitud fins a arribar al carrer Sta. Bàrbara, per on continua fins al carrer Trilla i després pel carrer de ses Hortes, fins a arribar al carrer de la riera de Sant Vicenç, el qual segueix fins a arribar al c/ de Sa Rierassa, per on gira cap a l'esquerra fins a arribar a l'avinguda Caritat Serinyana on torna a girar cap a la dreta seguint l'eix d'aquella avinguda fins a arribar al carrer Miquel Rosset, el qual segueix fins al carrer Sant Antoni, i després fins la primera travessia que comunica a mà esquerra amb el carrer de Sa Tòrtora, per on segueix fins a girar per la segona travessia cap a l'esquerra fins a trobar el carrer de les Creus, el qual segueix fins a arribar al carrer Guillola, per on gira i segueix fins al carrer de Pablo Ruiz Picasso per on gira i segueix fins arribar al encreuament amb el carrer Sa Tòrtosa, que segueix fins a la part posterior del núm.9 del carrer de l'Amargura, on gira 90º i travessa l'esmentat carrer i el carrer Sanès fins a arribar al l'eix del carrer de la Miranda, on gira i segueix en direcció a mar fins a arribar al carrer de ses Oliveres, que segueix fins arribar al carrer des Paretaires per on gira i segueix fins a trobar la part posterior de les parcel·les núm. 11, 13 i 15 del carrer des Puig, i segueix per darrera les parcel·les del carrer des Pianc, gira a l'esquerra per darrera les cases de l'avinguda Colom en direcció a la costa, fins a trobar l'avinguda Victor Rahola que segueix en tot el perímetre de la façana marítima excloent expressant tota la franja de platges i roques, en direcció costa avall fins a trobar el punt d'origen en el límit de la platja del Llaner Gros tancant així el perímetre delimitat com a conjunt històric.

Entorn de protecció

L'íntima relació establerta entre el conjunt històric i el territori que l'envolta fa que a l'hora de considerar la protecció del bé s'hagi de tenir en compte la preservació i la integració del seu entorn ambiental.

Atès que la llei 9/1993, en el seu article 11.1.b) estableix l'opció de delimitar l'entorn necessari per a la protecció del bé, constituït per l'espai que li dona suport ambiental, i atesa la conveniència de fer-ne ús per tal de potenciar la protecció integral del bé objecte d'aquest informe, se'n defineix l'àrea delimitada com a entorn de protecció, que comprèn quatre àmbits sectorials, dos dels quals estan enllaçats per la franja de costa.

El primer àmbit sectorial s'inicia a la intersecció de l'Avinguda Victor Rahola amb l'intersecció amb la part posterior de les parcel·les de l'Avinguda Colom. En aquest punt segueix per la vora de la costa en direcció nord fins arribar a la platja Seca i segueix una línia recta perpendicular a la costa, travessa l'av. Victor Rahola i continua en línia recta fins a arribar al carrer Messina per on continua fins al carrer Massa d'Or, que també recorre fins al carrer Oliveres, on gira a l'esquerra per seguir l'esmentat carrer fins al carrer des Paretaires que segueix fins arribar a l'alineació posterior de les cases núm. 11, 13 i 15 del carrer des Puig per on passa i segueix per darrera les parcel·les que donen a la Riba des Pianc, fins a la part posterior de les parcel·les de l'av. Colom, on gira 90º en direcció a la costa, fins a trobar la franja de platges i de roques de davant del conjunt històric de Cadaqués, que inclou en direcció sud enllaçant amb el segon àmbit sectorial.

Aquest segon àmbit d'entorn queda situat a continuació del límit del conjunt històric per la banda del Llaner Gros, i ressegueix la costa fins a arribar a la Punta de Sa Conca, on gira i continua la costa fins a Sant Piu V, continuant per l'av. Verge del Carme i pel carrer de Sa Jorneta; gira i segueix per darrera les parcel·les que donen al carrer del Doctor Bartumeus, travessa el rec de Palau i gira a la dreta per seguir el límit del conjunt històric fins a enllaçar amb la franja de roques i platges de davant del conjunt històric de Cadaqués, tancant així l'àmbit delimitat per aquests dos sectors.

El tercer àmbit d'entorn s'inicia al carrer Josep M. Prim, el qual segueix fins a trobar el carrer de l'Amargura, per on continua fins a la parcel·la núm. 9 de l'esmentat carrer, per darrera la qual segueix i continua pel carrer Tortosa fins al carrer Pablo Ruiz Picasso, per on gira i el segueix fins al carrer de Guillola; gira a l'esquerra i segueix fins al carrer de les Creus, el qual segueix fins a la plaça Torre les Creus, seguint pel carrer Josep Pla fins a trobar l'inici del carrer Josep M. Prim, on tanca el recinte delimitat.

El quart entorn s'inicia al carrer Puig Gentil en el límit amb la parcel·la que travessa el carrer Solitari, el qual segueix fins a la part posterior de la parcel·la núm. 26 del carrer Verge de Montserrat; segueix fins arribar a l'esmentat carrer on gira seguint el seu eix fins a trobar el carrer des Colomer; gira a l'esquerra i segueix l'eix de l'esmentat carrer fins a empalmar amb l'eix del carrer Solitari, per on continua fins al carrer Puig Gentil, on gira novament i tanca el recinte delimitat.

Ordre de prelación: en cas de contradicció preval la referència gràfica a qualsevol altra.

La delimitació del BCIN i del seu entorn de protecció, justificada per l'interès social de permetre'n una correcta visualització i de conservar un equilibri harmònic amb el paisatge que l'envolta, consta grafiada en el plànol que formen part de l'expedient.

Aquest informe substitueix i anul·la l'anterior informe de la Direcció General del Patrimoni Cultural emès en data 15 de desembre de 1994.

Josep M. Huguet i Reverter
Director General del Patrimoni Cultural

Barcelona, 16 de juny de 1995
JMh/cl